

pri tem tudi upal, da bodo c. kr. davčna oblastva pri odmerjanju davka lojalno postopala. Toda to postopanje gotovo ni hvale vredno, stranka fatira koncem decembra, in davek se mora plačati v marcu, ne da bi se poznal predpis. Stranka mora tudi za svoje uslužbence plačati, in pri tem se tudi zgodi, da se mora za koga plačati, ki že ni več v službi; oni, ki imajo veliko uradnikov in uslužbencev, so takorekoč „davkarji“.

Zbornični svetnik Josip Lenarčič omenja, da je kranjska industrija zelo obdačena, ker se zelo na to dela, da bi se davkoplačevalci v višji razred pomaknili, in je težko marsikaterikrat zabraniti to tudi komisiji, ker njeni člani ne morejo biti o vsakem posamnem obrtu zadostno poučeni.

Zbornični svetnik Karol Luckmann predlaga, zbornica naj se obrne do c. kr. finančnega ravnateljstva, da naj ono poskrbi, da se odmerjenje davkov pravočasno strankam naznani.

Pri glasovanju se sprejmeta predloga zborničnih svetnikov Stareta in Luckmanna.

XIII. Zbornični svetnik Josip Lenarčič navaja vzroke, vsled katerih propada kranjska mlinska industrija, in nasvetuje primerne odpomočke. Poročevalec predlaga: Zbornica naj naroči svojemu zastopniku v industrijskem svetu, da izposluje, da vpliva trgovinsko ministerstvo na železniško ministerstvo, da se uredi eksportni in lokalni promet.

Zbornični svetnik Karol Luckmann podpira kar najtopleje predlog in pripomni, da morajo vsi pomagati, da se kaj stori v odpravo teh nedostatkov. — Predlog se sprejme.

Ker se nikdo več ne oglasi, zaključí predsednik sejo.

Obrtnijske raznoterosti.

Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko je imelo petek dne 15. junija svoj občni zbor. Društvo je koj v prvem letu svojega obstanka razvilo prav obsežno delovanje. Na občnem zboru, ki je podal nov dokaz, kako globoko že sega gospodarski boj v naši deželi, je odbor podal obširno poročilo, iz katerega je razvidno, da je društvo v prvem letu izdalo 2794 vlog in pisem. V odbor so bili voljeni gg. Fr. Terdina v Ljubljani predsednikom, za odbornike pa dr. Ivan Tavčar, Jos. Krisper in Ivan Tosti za Ljubljano, Fran Peče v Starem trgu in J. Domicelj na Rakeku za Notranjsko, Ciril Pirc v Kranju in Leop. Fürsager v Radovljici za Gorenjsko, Fr. Majzelj v Beli cerkvi in Fr. Lovšin v Dolenji vasi za Dolenjsko. Za namestnika sta bila izvoljena gg. J. Maček in J. Bizjak oba v Ljubljani.

Kmetijstvo.

Kmetijska šola za Gorenjsko.

Pred nekaj leti je baron Schwegel sprožil v deželni zboru kranjskem misel, da naj se na Gorenjskem

ustanovi kmetijska šola. V minolem zasedanju je to deželni zbor načeloma sklenil in sicer na podlagi poročila, ki ga je bil predložil dež. zbor. To poročilo je tako zanimivo in podučno, da si štejem v dolžnost, ga priobčiti v celem obsegu, saj je kmetijska šola za Gorenjsko stvar, ki interesira široke kroge. Poročilo se glasi:

V 11. seji dne 21. aprila l. 1899 je visoki deželni zbor dal deželnemu odboru sledeči nalog:

„Potreba ustanovitve primerne kmetijskega učnega zavoda na zato pripravnem kraju Gorenjskega se znova vsestransko priznava in povdarja. V to svrhu priporočala bi se ustanovitev vzgledne kmetije v zvezi z zimsko šolo z vsako leto ob primernem času se ponavljajočimi posebnimi tečaji in demonstracijami o živinoreji, mlekarstvu, planšarstvu, sadjereji in čebeloreji kakor tudi o gozdarstvu, ter se deželnemu odboru naroča:

- a) da tej zadevi obrača vso svojo pozornost ter za izvršitev brez odloga ukrene vse, kar je treba, in
- b) da se v to svrhu posebno pri visoki vladi še enkrat in najtopleje poteguje za dovolitev primerne podpore tako za ustanovitev kakor tudi za vzdrževanje tega zavoda“.

Deželni odbor se je najpred obrnil do nekaterih zavodov, na katerih obstoje taki tečaji ter prosil za dotična pravila. Da se nameravana institucija vsestransko pojasni, zdi se mu umestno, da iz teh pravil navede nastopne posebne določbe.

Na Češkem imajo že od l. 1894. poseben normalen statut za kmetijske zimske šole, iz katerega naj bodo tu navedena nastopna bistvena določila.

Po § 1. tega statuta imajo kmetijske zimske šole namen, da mladenče, ki so izstopili iz ljudskih šol po deželi, v najkrajši dobi ter z najmanjšimi stroški primerno izobrazijo za njih bodoči poklic.

V § 2. se glede učnega smotra to-le navaja:

Zimske šole so fakultativno dveletne, to je, pouk v prvi zimi v prvem oddelku (skozi najmanj pet mesecev) se v drugi zimi v drugem oddelku razširjuje in utrjuje.

Poučuje pa se tako, da se na ljudski šoli pridobljene vednosti razširjajo in utrdijo, vrh tega pa se kmetijstvo poučuje le toliko, kolikor je potrebno, da učenec razumi kmetovanje v vseh svojih delih primerno razmeram onega okraja, za katerega šola obstoji.

§ 8. določuje število učiteljev. Po tem paragrafu imajo na zimski kmetijski šoli poučevati:

- 1.) Predstojnik kot glavni učitelj, ki mora dokazati usposobljenost za potovalno poučevanje v kmetijstvu.
- 2.) Na dvorazrednih šolah poučuje tudi še drugi učitelj z isto učiteljsko usposobljenostjo.

Normalni učni načrt obsega nastopne predmete:

- 1.) Veronauk,
- 2.) slovnico in poslovno spisje,
- 3.) zemljeznanstvo. Kratek zemljepisni pregled evropskih in prekmorskih držav; avstrijsko-ogersko državo

ter osobito kraljestvo Češko glede na razmere površja, voda, prometa in kmetijstva.

4.) Računstvo. Štirji računski načini s celimi števili in z decimalnimi ulomki. Metrične mere in uteži. Marljive vaje v preračunavanju vzgledov za praktično porabo kmetovalčevu.

5.) Geometrija in risanje. Izračunanje površij, merjenje zemljišč, izračunanje kubičnega obsežka; glavna pravila pri merjenju talne strmosti ter določitev padca. Risanje katastralnega načrta in stavbnega načrta.

6.) Prirodopis. Najpoglavnejše kamenje, njegova preperelost in spreminjava v prst. Zvunanja in notranja sestava rastlin; bolezni rastlin; glavne vrste plevela, trave in zdravilskih rastlin. O kmetijstvu koristnih in škodljivih živalij.

7.) Prirodoslovje in kemija. Splošne lastnosti teles, o ravnotežju in gibanju trdih, kapljivo-tekočih in raztezno-tekočih teles z ozirom na potrebe kmetovalca. O toploti in njenem učinku; parni stroji; o vremenu in njegovem opazovanju.

Kemijsko vršenje z ozirom na hranitbo rastlin in reditev živali. Najpoglavnejše organske snovi. Najvažnejše reči iz kmetijske obrti, oziraje se na krajevne razmere.

8.) Kmetijsko rastlinoslovje. O zemlji in njenem obdelovanju ter za to potrebnem orodju in o stroju. Osuševanje zemlje. O hlevskem gnoju, o naravnih in umetnih gnojilih. O setvi, o oskrbovanju rastlin in o žetvi; o mlatvi in čiščenju poljskih pridelkov; stroji za mlatev in čiščenje, shranjevanje poljskih pridelkov. Posebno kmetijsko rastlinoslovje zlasti z ozirom na potrebe obližja (kakor sadjereja, zeljenadoreja, gozdarstvo).

9.) Kmetijska živinoreja. Najvažnejša načela hranitbe in reje živalij sploh. Reja govede, konj, prešičev, ovac, kuretine, riboreja in čebelarstvo. (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni del.

Čarovnik.

Historičen roman.

Ruski spisal grof E. A. Salias.

(Dalje.)

Alež, bled kakor platno, je molčal. Segel je z roko znova k čelu, in ta roka se je tresla.

„Kaki strašanski ljudje, zverjadi, grozoviteži so na zemlji!“ dejal je z otlim šepetom.

„Da, so, odgovorila je suho grofinja. Ali kdo bi njim zameril: oni so hoteli pomagati mladi gospej, katero so vsi ljubili, rešiti jo nesreče. Ona sama prav za prav ne bi bila smela tako ravnati . . .“

In grofinja še ni dogovorila ter se zganila, tako nepričakovano se je zakrohotal Alež.

„Po takem torej vi menite, da imam one meni neznane ljudi ali mojo ranjko mater grozovitneže? . . .“

Ali ste se s pametjo skregali! . . . Vi, ki ste si izmislila to obrekovanje in laž, ste isti zlodej. Vso to peklenko laž! . . . Mene so torej podvrgli, to se pravi Noričevega sina so zamenili za pristnega otroka grofa Zarubovskega? Kako se upate meni kaj takega v oči govoriti? . . . Bodemo videli . . . Vam je očitno vse mogoče . . . Mari je dedec verjel podobnemu obrekovanju? In slednjič, kje so one priče, ki so to videle? . . . Kdo je pomagal materi pri tem kaznjivem delu?“

„Kdo drugi nego roditelji . . . Namreč sedanji vaši starši.“

„Kdo! Kdo?! . . .“

„Oni sami: gospod Norič in njegova žena. Ona živita . . . Ona sta to uničila in priznala ter grofa prosila odpuščanja.“

Tako, tako! Torej sta to priznala potem, ko ste vi povili dete, preje pa ni nihče vedel zato! . . . vskliknil je Alež.

„Tako je! Kaj je to čudnega? Dokler še ni bilo na svetu drugega zakonitega naslednika dotlej sta molčala; ali ko se je grofu narodil zopet zakoniti potomec tedaj nista hotela imeti na duši toli strašnega greha — ter sta se zgrevala.“

Alež se je jel pikro in porogljivo smejati; naposled se ni mogel več premagovati in dejal, uporno gledajoč grofinji v oči:

„Sedaj vem kaj se pravi: z bolno glavo na zdravo. Po takem sem jaz podvrženi deček! sin gospoda Noriča? In moja mati me je navzlic temu obožavala . . . Posvetila mi celo svoje življenje. Varala je na ta način sama sebe. A sedaj se je narodil pravcati, zakoniti naslednik dedov. Ali je pa ta, grofinja, v resnici ta pravi?“

„Kaj hočete s tem reči?“ siknila je grofinja.

„Jaz vprašam: če ste prepričani, da je ta-le drugi naslednik soroden bratec mojega očeta? Kakor se mi dozdeva, igra se često v tem domu z otroki kakor z gumbi. Znabiti, da je i ta dojenec prišel v grofovsko zibel iz kočarske zibeli.“

„Vas trka luna!“ odzvala se je gluho grofinja. Da ne vem, kako je sedaj vaše duševno stanje, srdila bi se na vas. Lahko bi se z vami godilo še vse kaj družega. Mislila sem, da boste omedleli ko vam povem to žalostno in strašno vest. A mesto tega pa divjate in se vedete tako robato in drzovito meni nasproti, kar bi vam pri drugih razmerah nikoli ne odpustila. Ali bodi si temu tako ali tako, pomiriti in udati se boste morali tej usodi in odpotovati v Nemčijo nazaj. Sicer se boste še pokesali . . .“

„Povejte mi“, rekel je Alež ne poslušajoč grofinje: ali je ded, ta dober in pravičen človek verjel vsemu temu?“

„Kako naj bi ne verjel, če mu je tak pravičen človek, ki je že od mladosti stanoval v hiši in užival grofovo milost, z ženo obstal to zvijačo. On sam ni sodeloval pri tej prevari ter bil sam goljufan, ker je menil, da mu je umrlo dete. Potem mu je žena povedala in

Prvi pogoj torej, da se povzdigne na mala in velika obrt, je dovoljna splošna in strokovna izobrazba. Tej bo treba obrniti vso pozornost

Drugi pogoj je — kapital. Mi Slovenci kaj radi zabavljamo proti kapitalistom. Ta bolezen se je precej razširila, ker kapitalisti med nami so po ogromni večini — tujci. Mi Slovenci nismo znali, nabrati si tudi denarnega kapitala iz — kapitala svojih rok in svoje domovine, ki ima preugodno lego blizu morja. Zavist pa ni ena najzadnjih naših slabosti. Zato imenujemo kaj radi za kapitaliste celo take Slovence, ki so morda dobri posestniki, trgovci, obrtniki, ali kapitalisti niso. Takih rojakov, ki bi se smeli šteti med kapitaliste, je prav malo. Žal, da jih nimamo stokrat več, kajti za obrt v velikem obsegu je treba poleg znanja tudi — kapitala. Krščanski socialisti dunajski so bili ves čas grozni zabavljaji proti velikemu kapitalu, a ko so prišli na krmilo v mestni upravi, so začeli tudi oni iskati zvezo s kapitalisti. Dr. Lueger je potreboval za novo mestno plinarno 60 milijonov; ali ni se obrnil do ljudstva, naj bi podpisalo to svoto v malih svotah, marveč sklenil je pogodbo z velekapitališko družbo.

Za povzdigo naše obrtnije bo treba torej poleg znanja tudi veliko — kapitala. Ne bodimo torej kratkumni zabavljaji proti kapitalu, marveč glejmo, da si ga raje pridobimo za povzdigo dosedanjih in ustanovitev cele vrste novih obrtnih podjetij. Ali bomo mi le zabavljali proti kapitalistom, med tem pa vender čakali, od kod pride kdo, ki ustanovi ob Soči, ob Idriji, ob Vipavi, ob Hublju itd. kako tovarno, mehnično delavnico ali sploh kako večjo obrt, v kateri bodo naši rojaki za težake in delavce. Res, imamo v deželi ljudi, ki se postavljajo takim zabavljajem na čelo, a hočejo vender-le — tako vsaj trdé, ako jim hoče kdo verjeti! — osrečiti našega kmeta, trgovca obrtnika in delavca. To so krivi preroki, ki hočejo le ribariti v motni vodi.

Zato mešajo pojme, hujskajo ljudstvo v obče proti „velekapitalu“, delavca proti delodajalcu, sploh sejejo samo nezadovoljnost, sam razpor, samo napetost med stanovi, da v splošni zmešnjavi zraste v klasje pšenica njihove politiške in družabne samovlade. Proč od takih razdiračev! Mi pa preišljajmo raje, kako bi bilo mogoče, pridobiti čim več kapitala v slovenske roke, za mala in velika obrtna, če hočete tudi velekapitališka podjetja v slovenskih rokah. Kako lepo bi pač bilo, gledati ob vsih bregovih naših rek z gonilno silo, vrste tovarn, velikih mlinov, mehniških delavnic itd. Koliko tisoč ljudi bi dobilo tu dela in dobrega kruha! Koliko trgovcev in drugih obrtnikov v soseščini bi živelo od vsega tega delavstva in uradništva?! — Kaj takega more vstvariti le veliki kapital! Zaman bo tudi v prihodnosti vse lajanje proti kapitalistom, kajti bili so takoj od začetka sveta in bodo do konca. Svetopisemski Job je imel nepregledna bogatstva, a koliko je bilo siromakov njegovih sužnjev. — Mi Slovenci pač ne bomo reševali tako velikanskih svetovnih načrtov, kakor je preosnova

trgovine in obrti brez velikega kapitala, na podlagi vedno idealnega združništva! Zato je pač najbolje, ako se mi pritlikovci, ne spuščamo v take boje, pač pa, da raje oprežemo čim več kapitala v neobhodno potrebna manjša in večja obrtna podjetja, katerih nam nedostaja na vsih krajih in koncih, dasi je naša domovina po svojih naravnih zakladih in po ugodni legi kakor nalašč za prav vesel obrtni razvoj v največjem obsegu.

Marsikedo poroča: Prav lepo bi bilo, ako bi imeli tudi mi Slovenci veliko kapitalistov, ki bi svoj denar zalagali v obrtna podjetja in ne silili ga v denarne zavode, često celo tuje, na nizke obresti! Toda, takih kapitalistov nimamo veliko in jih še dolgo ne bomo imeli. Kar jih imamo, nimajo smisla za podobno uporabljanje svojega denarja. Kako torej je mogoče misliti na večja podjetja ob takih razmerah?

Kmetijska šola za Gorenjsko.

(Dalje).

10. Nauk o zdravju kmetijskih domačih živalij in o podkovanju. Preiskovanje bolne živali. O zdravljenju in o zdravljenju živine sploh. Spoznavanje in zdravljenje onih bolezni kmetijskih domačih živalij, ki hitro napredujejo. Navodilo za izvrševanje navadnih operacij, kakor vbosti, puščati. O živinskih kugah in nalezljivih boleznih. O živinski kupčiji. O ranah. O pomoči pri porodu živalij. Najvažnejše o ravnanju s kopitom in o podkovanju.

11. Gospodarjenje in knjigovodstvo. O opravi kmetijskega posestva; o poslopih, dvorih in potih. Zlaganje zemljišč ter razdelitev polja. O gospodarskih sistemih in poljskem kolobarjenju.

O osnovni in obratni glavnici; vzajemno razmerje obeh. Razmere dela in delavcev; o kreditu in zavarovanju. Jednostavno kmetijsko knjigovodstvo. Osnova, spisovanje in zaključek računov. Praktično knjigovodstvo.

12. Zakonoznanstvo. Najvažnejše in občinske postave in iz poselskega reda. Izmed deželnokulturnih zakonov posebno o varstvu poljščine, o varovanju ptičev, o pokončavanju škodljivih mrčesov itd.

13. Rokotvorna dela.

14. Lepopisje.

15. Razgovori in poučni izleti.

Na teden po 32 učnih izletnih ur. Učna tvarina se ima omejiti na točke, ki so za kmetovalca najvažnejše ter nikakor ne sme presegati gradiva, ki je predpisan v normalnem učnem načrtu. Po normalnem štatutu mora učitelj pri pouku vedno zahtevati od učencev, da ponavljajo to, kar je on predaval ter ne sme nadaljevati, dokler se ni prepričal, da so tudi manj nadarjeni učenci tvarino popolnoma razumeli. Učitelji naj to, kar so predavali, zaradi hitrejšega razumevanja vedno podpirajo z lastnim nazorom, z razkazovanjem razlaganih mineralij,

rastlin, mrčesov, semen, gnojil, modelov, orodja in strojev, dobrih podob ter končno z risanjem na tablo in z eksperimenti.

Da se je ta normalni statut tukaj obširneje razpravljaj, je vzrok to, da je istega odobrilo tudi poljedeljsko ministrstvo, ter da bo vsekako mogel biti tudi podlaga našemu nameravanemu zavodu.

Tudi Moravski deželni zbor je odobril poseben organizacijski načrt za kmetijske zimske šole na Moravskem. Kmetijske zimske šole na Moravskem imajo namen, mladenče kmečkih zemljiških posestnikov pripravljati za umno gospodarjenje kmečkih posestev.

Kmetijski zimski šolski tečaj traja sedem mesecev ter ima fakultativno tudi dva tečaja. V prvem zimskem tečaju dobivajo učenci završen strokoven pouk v kmetijstvu; v drugem tečaju pa se strokovni pouk razširjuje zlasti po krajevno važnih posebnih smorih deželne kulture. Praktične vaje učencev obsegajo vadbe v izvrševanju priprostega kmetijskega orodja ter vsega med učno dobo vršečega se dela pri hiši, v hlevu in na polju.

Kot neobhodno potrebna učna sredstva so predpisana: Zbirka najpotrebnejših fizikalnih in kmetijskih učnih pripomočkov za enostavne eksperimente pri predavanju. Najpotrebnejše orodje za zemljemerstvo. Dobre slike za kmetijstvo važnih rastlin in živalij. Zbirka mrčesov, sestavljena sosebnost z ozirom na v dotičnem kraju pogostejše se nahajajoče škodljivce. Zbirka rudnin in kamnja ter zbirka vrst zemlje, kakor se posebno v istem kraju nahajajo. Zbirka za dotičen kraj najvažnejšega kmetijskega orodja za pouk v rastlinstvu in živinoreji po krajevnih razmerah s posebnim ozirom na sadje, zelenjado- in vinorejo, hmeljarstvo in mlekarstvo.

Ne omislujemo pa se lastna gospodarstva za kmetijsko zimsko šolo. Za slučaj, da je zimsko šolo mogoče prisloniti na kako kmečko gospodarstvo, se učenci temu primerno praktično vežbajo.

Na Tirolskem je na deželni kmetijski šoli v Rothholzu ustanovljen polletni zimski tečaj, ki se pričinja 24. oktobra ter traja do 6. maja.

Učenci zimskega tečaja dobivajo:

1. Splošen nadaljevalen pouk in sicer s posebnim ozirom na potrebe kmetovalcev.
2. Splošen kmetijski pouk v poljedelstvu in obdelovanju travnikov, v planšarstvu, živinoreji in pridelovanju krme.

Vrh tega se vrše tudi še posebni tečaji, in sicer:

1. Skozi šest dni tečaj o uporabljevanju sadja (npr. pravljanje sadnega vina, sušenje sadja);
2. skozi sedem tednov sirarski tečaj o skupnem mlekarstvu;
3. skozi dvanajst tednov gozdarski tečaj;
4. skozi dva tedna tečaj o osuševanju zemlje s praktično izpeljavo drenaže;

5. skozi štiri tedne sadjerejski tečaj o cepljenju, vzgojevanju, oskrbovanju in izbiri sadnega drevja.

(Dalje sledi).

Poučni in zabavni del.

Čarovnik.

Historičen roman.

Ruski spisal grof E. A. Salias.

(Dalje.)

Čez nekaj trenutkov je Alež šel z nova za hišnikom po velikih paradnih stopnicah, ter jo zavil v nasprotno stran doma, v oni del velike zgradbe, ki je segal v stransko ulico. Takrat hišnik ni šel naznaniti, odprl naravnost duri, stopil v stran, ter pustil mimo sebe razburjenega mladeniča.

Alež je stopil v jako malo, zelo priprosto ubrano sobico, ki ga je porazila s svojim navadnim pohištvom vsega ostalega doma. Navadna pisna miza iz brezovega lesa stala je tik okna in istotak naslanjač, a kraj sten bilo je razstavljenih nekaj priprostih stolov. Sredi njih stala je samo jedna mehka, safijana počivalnica in jeden ogromni safijani naslanjač z nenavadno velikim hrptom. Na stenah ni bilo skoraj ničesar — samo jedna slika je predočevala v telesni velikosti mladega častnika v svetli vojaški obleki, — ali brez redov. Od jednega samega pogleda na to sliko, vstrepetalo je srce Aleževo. V kotu sobe, na velikem naslanjaču iz tisovega lesa, prevlečenim z rudečim safijanom, sedel je starec. To je bil človek, od katerega je bilo sedaj vse odvisno. Ta starec, pozvavši ga iz Nemčije — je silovit mogočnej v državi in pri dvoru. Boriti se ž njim bode težko . . .

Zastonj si je Alež prizadeval razgledati grofov obraz — pred očmi mu je migljalo in rudeči premeni so se mu delali neprenehoma pred pogledom, kakor bi se vlačili po sobi. Srce je glasno utripalo. On je videl samo temni baršunast plašč in uprav tako kapo na glavi nalahno sklučenega, shujšanega starca. Na jedni njegovi strani, pritrjena je bila na naslanjač okrogla mizica, a na drugi nekak pjupiter, na kojem je ležala odprta knjiga, a zraven nje, v bronovih svečnikih, goreli sta dve s cvetjem ozaljšani voščeni sveči.

Grof je nekaj izpregovoril, a mladenič, ničesar ne videč tudi ni ničesar slišal. Ni videl nič, ni slišal nič, in se skoraj ničesar ni zavedel. Videl je le, kako je ded gibal z roko, v koji je držal nožec in svinčnik, toda ni se spomnil, da je treba vzeti stol in se vsesti. Čakal je, da vstane starec ali ga pokliče k sebi, ter bil v zadregi; slednjič, ko se je nekoliko zavedel, se je spomnil:

„Celo pozdravil ga nisem, in ne poljubil. Vse je proč. Vse je izgubljeno.“

„Jako me veseli . . . Zadeve so žalostne. Da . . . Ali vsekakor sem vesel videti . . .“

Evo, kar je zaslišal na konec Alež.

konov, ki v obrtnopolijskem ali obrtnodavčnem oziru stavijo zahteve na pridobitev lastnosti trgovca ali posebnih vrst trgovcev. Tudi razglasilni patent k obrtnemu redu, katerega se obrtni red izpreminjajoči in dopolnjujoči poznejši zakoni niso dotaknili, med taksativno naštetimi od obrtnega reda izvzetimi podjetji ne omenja pridobitnih in gospodarskih zadrug.

Je pa še drugih razlogov za to, da je obrtni red navesti na konsumna in jednaka društva.

(Dalje sledi).

Obrtnijske raznoterosti.

Zakupni razglas. Zaradi zagotovljenja potrebščin, kakor: sena, slame in drv, za leto 1900 in 1901 za c. kr. vojaško oskrbovališče Zadar (Zara) se bodo vršile zakupne obravnave na oskrbovalnih postajah Špljet dne 16., Zadar 23., Kastelnuovo 21., Risan 25. in Budva 28. julija 1900. Ponudbe imajo dospeti ob gori določenih dnevih dotičnim oskrbovalnim magacinom najkasneje do 10. ure dopoldne. Natančnejši pogoji se lahko vsaki dan pri navedenih oskrbovalnih magacinah vpogledajo. Zakupni razglas, obsegajoč podatke glede množine predmetov, katere je dobaviti, splošni in specijalni pogoji in ponudbeni formular se lahko vpogleda v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Kmetijstvo.

Kmetijska šola za Gorenjsko.

(Dalje).

V vojvodini Solnograški obstoji na deželnem kmetijskem zavodu v Kleingmainu poseben zimski tečaj za kmečke sinove. Namen tega tečaja je, kmečke sinove v kratkem času brez velikih stroškov seznaniti z najvažnejšimi, za Solnogradsko kmetovanje primernimi načeli novodobnega kmetijskega pouka ter jih spodbujati za kmetijski napredek. Zimski tečaj traja pet mesecev; pričinja se 10. oktobra ter končuje 10. marca. Pouk obsega sledeče predmete:

1. Veronauk,
2. poslovno spisje,
3. računstvo in geometrijo,
4. rastlinoznanstvo,
5. nauk o reji živini,
6. higijeno pri reji živine,
7. živinozdravniško zasilno pomoč,
8. mlekarstvo,
9. gozdarstvo,
10. praktična dela.

Deželnemu odboru se je potem pred vsem potrebno zdelo, da najde posestvo na Gorenjskem, da zamore na podstavi danih pogojev staviti konkretne predloge pri c. kr. vladi s prošnjo za dovolitev podpore za ustanovitev in za vsakoletno vzdrževanje.

V seji dne 16. junija l. 1899. je torej deželni odbor sklenil, da po javnem razglasilu povabi posestnike kmetijskih posestev na Gorenjskem, da ponudijo svoja posestva. V dotičnem razglasu je deželni odbor izjavil, da v svrhu nameravane ustanovitve uzornega kmetijskega zavoda na Gorenjskem išče primerno kmetijsko posestvo, na katerem se nahaja že sedaj uzorno uravnano kmetijsko gospodarstvo z uzorno živinorejo, ali na katerem bi se potom zakupa moglo za daljšo dobo urediti tako uzorno gospodarstvo. V tem razglasu je deželni odbor povdarjal, da se bo glede na to, ker se ima na Gorenjski kmetijski šoli posebno gojiti planinarstvo, v prvi vrsti oziral na ona posestva, katera imajo v lasti tudi planine.

Vsled tega razglasa je došlo deželnemu odboru več ponudeb.

Da se pregledajo ponujena posestva, sklenil je deželni odbor sestaviti posebno komisijo, v katero si je izprosil tudi zastopnika c. kr. poljedelskega ministrstva.

Ta komisija je bila sestavljena razun odposlanca c. kr. poljedelskega ministrstva gosp. Henrika Gierth-a, iz deželnega poslanca gosp. vitez Langer-ja, deželnega poslanca gosp. Josip Lenarčič-a, ravnatelja c. kr. kmetijske družbe gosp. G. Pirca in pa iz poročevalca deželnega odbora.

Dne 29. avgusta l. 1899. se je sešla omenjena komisija, pregledala je vložene ponudbe ter spoznala, kakor tudi že deželni odbor v svoji poprejšni seji, da so le štiri ponujena posestva taka, da se izplača jih natančneje pregledati in presoditi, v kolikor so primerna za napravo kmetijske šole. Ta posestva so: Grajščina Govnik pri Tržiču, posestva Šturmovih dedičev v Poljčah, dalje posestvo Verderberjevo na Bledu in pa baron Schwegelnova posestva v Dolgembrdu in na Pokluki.

Dne 30. avgusta so bila ta posestva pregledana. Ostale kmetije, ki so bile še na ponudbo, se niso pregledovale in sicer iz sledečih vzrokov:

Posestvo gosp. Aleša Berganta v Št. Jurju ni pripravno za šolo tudi radi pomanjkanja zdrave pitne vode. Cena najemščine se je smatrala previsoka, ker lastnik je stavil zahteve na pr. po 6 celo 8 gld. najemščine od mernika posetve. Za hišo in poslopja se je komisija zdela zahteva letne najemščine 550 gld. previsoka.

Grajščina Bokalce pri Ljubljani ne odgovarja sklepu visokega deželnega zbora, po katerem se ima ta šola napraviti v kraju izmed treh Gorenjsko tvarjajočih političkih okrajev Radovljica, Kranj ali Kamnik.

Posestvo gospe Josipine Jamnik v Medvodah se je iz istih razlogov moralo izločiti.

Posestvo gosp. Franc Kocijančiča v Nošah ima premalo njiv in travnikov, večinoma gozde, tudi bi po informaciji to posestvo poznajočih veščakov bilo poslopje treba zdatno predelati, ako bi se vanj nastaniti imela kmetijska šola.

Posestvo gosp. Jerneja Grilca na Derniči pri Begunjah nima potrebnega števila njiv in travnikov.

Posestvo Simona Slapnika v Kozjem hrbtu pri Špitaliču je preoddaljeno od prometa in skrajno na meji dežele.

Oglasilo se je tudi županstvo občine Rateče in opozorilo deželni odbor, da bi se v ondotni občini dobilo zemljišče za tako šolo, ki bi bila za ondotni kraj velike važnosti. Ker ni bilo nobene prave ponudbe, se komisija ni mogla na to ozirati.

Po dovršenem ogledu določili so gospodje člani komisije, da bo vsakteri za se pisмено izročil svoje poročilo, oziroma izjavo o ogledanih posestvih in vposlali so gg.: Gierth, odposlanec c. kr. kmetijskega ministrstva, poslanec vitez Langer in ravnatelj G. Pirc svoja poročila in izjave o ogledanih posestvih.

Preobširno bi bilo ponatisniti jih v celoti, pač pa naj se iz teh poročil najodločnejše izjave kratko navedejo.

(Dalje sledi.)

Kmetijske raznoterosti.

— Skušnje iz podkovstva in mesogledstva vršile so se v tukajšnji podkovski šoli dné 27. in 28. junija pred izvrševalno komisijo, kateri je predsedoval vodja dr. vitez Bleiweis Trsteniški, člana komisije bila sta gospoda c. kr. veterinarni koncipist Pavlin in učitelj Šlegel. Kovačev brez šole oglasilo se je osem, od teh sta dva ponavljala skušnjo. Vspah skušnje ni bil ugoden, ker sta dva kovača propala in morata ponavljati skušnjo. Vsi kovači bili so iz Kranjske. Učencev podkovske šole bilo je sedem, vsi iz Kranjske, šest kovačev imelo je podpore, le eden šolal se je na lastne stroške in bil celo leto v šoli. Štiri kovači delali so tudi izpit iz mesogledstva. Dobili so pri skušnji iz podkovstva sledeče rede: Cimperman Anton iz Iške vasi red „prav dobro“, Per Anton iz Sape pri Vrhniki red „prav dobro“. Bizjak Fran iz Vipave red „dobro“, Petrič Gregor iz Beršljina red „dobro“. Joras Matevž iz Ljubljane red „dobro“. Rozman Fran iz Stražišča red „dobro“. Iz mesogledstva pa učenci Cimperman, Petrič, Per in Joras red „dobro“.

— Zveza mlekarških društev. Vsled povabila c. kr. kmetijske družbe so se sešli 29. junija v Dolenjem Logatcu zastopniki vseh 12 notranjskih mlekarških zadrug, da se posvetujejo o skupnem postopanju. Uvaževajoč vse razmere, zlasti pa dejstvo, da imajo južnoavstrijski mlečni pridelki in izdelki svoja tržišča v primorskih naših mestih, čez katere gre tudi eksport, se je ukrenilo ustanoviti zvezo za vse kranjske mlekarške zadruge ter povabiti k sodelovanju tudi primorske zadruge, vsled česar naj se zveza imenuje „Zveza kranjskoprimorskih mlekarških zadrug“. V svrhu izvršitev tega ukrepa se je volil pripravljalni odbor sestojč iz odbora mlekarške zadruge v Dolenjem Logatcu in iz predsednikov mlekarških zadrug v Cirknici in Planini.

Poučni in zabavni del.

Čarovnik.

Historičen roman.

Ruski spisal grof E. A. Salias.

(Dalje.)

Deset let potovanja ni minulo zastonj in vsi ti tajnostni nauki, v katerega je posvetil Aljtotas, ki se je

sedaj razpršil kakor oblak, delali so iz grofa Kaliostro uprav tako nenavadno in tajnostno osebo, kakor je bil nekdanj njemu samemu — njegov učitelj.

S prvega je bil grof Kaliostro samo ljubeznjivi, zgovoren in zanimiv družbenik ali kmalu so njegovi znanci jeli opazati, da v tem človeku, razun blestečega razuma in taktnega vedenja, tiči še nekaj veleizvanrednega.

Izkušeni grof v tej igri ni takoj razkril svoje karte, a polagoma. Čim bolj ko je občeval z rimskimi velikaši, tem bolj skrivnosten je postajal.

Ali je bilo zares sedaj v tem človeku česar posebnega, ali se je samo takega delal, igral komedijo?

Da je grof Kaliostro deloval spretno, s prevdarkom, s pomislekom, o tem ni dvojbe pa tudi je verjetno, da mu je preminivši Aljtotas izročil nekaj kar je bilo prav za prav ona tajnostna sila prirode, ko jo je skrivnostni Aljtotas, po njegovem mnenju, privojeval v prirodi. Kajti kmalu je nekaj slučajev provzročilo mnogo hrupa v Rimu.

Jeden, še ne star kardinal umiral je od nekake neznane bolezni. Vsi zdravniki Rima so rekli, da bode umrl ter da niso hoteli lečiti ker so se bali slabega glasu. Bližnji sorodniki so kar obupavali ter obljubovali zlate gore onemu, ki reši bolnika; razpošiljaji so selov v vsa večja mesta Italije iskati slovečih zdravnikov.

Prišel je ljubeznjivi, elegantni, imeniten gospod, aristokrat, grof Kaliostro in predložil ogledati si umirajočega in mu pomagati.

Predlog je bil nezaupljivo vsprejet, ali potaplajoči lovi se za slamo, in rodovina je pustila tujega aristokrata k bolniku.

Nekoliko ur prebil je Kaliostro pri bolnemu kardinalu, ter mu dajal piti lek, ki ga je sestavil sam iz zelišč.

Drugi dan je bil umirajoči samo še bolan, a tretji dan se je čutil uže boljega, in slednjič čez tri dni je zapustil posteljo.

Temu slučaju se je čudil Rim ne kot ozdravljenju, ampak kot izcelenju. Ta dogodek so naznanili samemu svetemu očetu.

Zdravniki so kar trumoma vreli h Kaliostu kot učitelju, ali on jih ni maral poslušati, češ, da prezira zdravništvo. Drugi, a povsem ine vrste dogodek napravil je istotako mnogo govorce v mestu.

Na ulici nekega najživahnejšega mestnega oddelka najdeno je bilo dete, petleten deček, katerega so bili zgubili ali zavrgli roditelji. Tega fanta je vsprejel pod svojo streho jeden škof, a redarstvu pa je bilo zaukazano iskati po mestu otrokove stariše. To pa je bilo tem težavnejše, ker otrok ni vedel povedati svojega imena in tudi ni vedel, kje stanujejo njegovi sorodniki in kako živita oče ali mati. Samo to je pripovedoval podrobno, da se pri njih često tepó in kregajo.

Minulo je nekaj dnij. Ker so se mnoge imenitne osebe zanimale za usodo tega najdenčka, zato je re-

Kmetijstvo.

Kmetijska šola za Gorenjsko.

(Dalje).

Odposlanec c. kr. kmetijskega ministrstva gospod Henrik Gierth se izjavja:

Na Gorenjskem obstoječe kmetijske razmere neposredno kažejo na to, da je nameravani učni zavod ustanoviti kot zimsko šolo s posebnimi poletnimi tečaji. Nadaljevalni pouk, potem teoretični pouk v posameznih panogah Gorenjskega kmetijstva, praktična dela glede planšarstva in mlekarstva, kakor tudi majhno praktično delo glede zimskega mlekarstva z napravljanjem surovega masla vred ter podelava manjših množin mleka pripadalo bo na zimsko šolo in na šolsko gospodarstvo, nasproti pa se bo v posebnih poletnih tečajih vršilo veliko praktično delo podelavanja mleka (napravljanje mastnega sira v velikih hlebih).

Gospod Gierth smatra grajščino Govnik za jako lepo grajščinsko posestvo, ki pa za nameravano kmetijsko šolo vender zaradi tega ni nič kaj pripravno, ker v kmečki mladenič prišel tukaj v popolnoma tuje, nenavadno velike gospodarske razmere. Velikost gospodarstva odtegovala bi ravnatelja zavoda tudi preveč od njegovega pravega učnega poklica.

Šturmovi posestvi v Poljčah se temu veščaku tudi niso zdela primerna, ker bi se morale investirati prevelike svote, zakup bi gotovo bil previsok in bi gospodarstvo ne bilo skupaj, ampak raztreseno.

O Verderberjevem posestvu na Bledu izjavlja odposlanec Gierth, da so gospodarska zemljišča premajhna in preveč raztresena, da je zakupnina v znesku 2000 gld. nekako visoka, ter da ta kraj kot poletno zdravišče, zaradi draginje, ki je ondi, ni kaj pripraven za tako šolo.

Posestvi Dolgobrdo in Pokluka se mu vidite preveč eno od drugega oddaljeni ter se posebno spodtika nad tem, da se pri posestvu v Dolgembrdu, kjer bi imel biti sedež šole in vzgledne kmetije, nahaja le $\frac{1}{2}$ orala njiv in 7 oralov travnikov, ter bi se torej mleko dan za dnevom moralo od več kot 1 uro hodá oddaljene, v hribih na Pokluki ležeče kmetije donášati, kar bi bilo zlasti po zimi, ko pade toliko snega, jako težavno. Tudi tukaj bi šolsko in gospodarsko poslopje zahtevalo velike investicije.

Končno se izreče za to, da je za kmetijsko šolo najnižje vrste, ki naj se ustanovi za določen kraj, jako priporočljivo, da je dotično šolsko gospodarstvo kolikor mogoče podobno večjemu kmečkemu gospodarstvu v okolici, in da bi bila torej za Gorenjsko zimsko šolo najbolj primerna kaka večja kmetija na Gorenjskem.

Iz mnenja gospoda poslanca viteza Langerja naj se posebno navede nastopno:

Nameravana šola, kateri ima središče pouka biti planšarstvo, to je živinoreja združena z mlekarstvom na

pašnikih na planinah, zamore s popolnim uspehom doseči svoj namen le na mestu samem, to je na planinskih pašnikih samih, in kar je čisto naravno, le v onem času, ko se nahaja živina na planinah. Iz tega sledi, da se šola v oni dobi, ko se živina odžene na planine in zopet nazaj prižene, mora premestiti v višje kraje. Poletni meseci se morajo toraj pridržati za praktičen poseben tečaj o planšarstvu združen z mlekarstvom. Čas od meseca januarja do konca maja pa naj bo odmenjen splošnemu teoretičnemu pouku o poljedelstvu in obdelovanju travnikov, o živinoreji in gozdarstvu. Kmetijska šola na Gorenjskem morala bi torej imeti zimsko šolo združeno s praktičnimi posebnimi tečaji; pri tem pa bi poseben tečaj za planšarstvo moral biti središče učnega načrta.

Z ozirom na ta glavni zahtevek projektovane šole bi se vsekako pri vsakem za šolske namene ponujenem posestvu morale izdati precejšnje svote za prezidavanje, da bi bilo mogoče nastaniti učitelje in učence.

Glede grajščine Govnik je njegovo mnenje v bistvu podobno onemu gospoda nadzornika Giertha ter svari vitez Langer pred ono napako, ki se je storila pri ustanovitvi zavoda na Grmu. Ta zavod, ki naj bo v vzgled, naj se v svoji uredbi, in svojem obsegu ne povzdiguje čez razmere boljšega kmečkega posestva.

O posestvih v Poljčah in na Bledu se glasi njegova sodba enako oni gospoda Giertha ter je pomanjkanje planšarstva posebno odločilno, da se na te dve posestvi ne more ozirati.

Pri baron Schwegelnovih posestvih Dolgobrdo pri Zgornjih Gorjah z dvema gorskima kmetijama na Pokluki ter z deležem na visoki planini Klek pa je videti, da imajo izraz večjega Gorenjskega kmečkega posestva.

Dolgobrdo je 25 minut hodá oddaljeno od Bleda in za eno uro hodá višje nahajate se obe kmečki posestvi na Pokluki, še bolj oddaljeno pa visoka planina Klek. V Dolgembrdu bi bila zimsko šola, na Pokluki pa prostor za posebne tečaje za planšarstvo in mlekarstvo. Svoje mnenje sklepa z izjavo, da v dosego nameravanega smotra kakor tudi glede na deželne finance nobeno izmed ponujenih posestev ni pripravnejše, kot posestvo Dolgobrdo s Pokluko vred.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni del.

Čarovnik.

Historičen roman.

Ruski spisal grof E. A. Salias.

(Dalje.)

„Jaz se ne varam!“ vskliknil je tedaj iznenadljeni in veseli gojenc Aljtotasov. „Jaz se ne varam. Jaz to v sebi čutim!“

Iznajdba, kojoj je izumil mladi učenec osupnila je učitelja. Oba sta se nekaj let sem mučila nad to iznajdbo, ali umeti je in celo imenovati je nista mogla. Takt je

Obrtnijske raznoterosti.

Zakupni razglas. Zaradi zagotovljenja posteljne slame za brambovska bataljona v Ljubljani za dobo od 1. septembra 1900 do konca avgusta 1901 ob 10. uri dopoldne v pisarni oskrbovalne komisije v bramtoovski vojašnici v Ljubljani. V navedeni dobi dobaviti bo v osmih rokih skupaj 308 met. stotov posteljne slame v Ljubljani. Primerne ponudbe, kolekovanane s kolekom za 1 krono za vsako polo, naj se vložijo pri označeni oskrbovalni komisiji do dne 1. avgusta t. l. do 10. ure dopoldne. Ravno ob tej uri se pa začne javna ustna obravnava v brambovski vojašnici. Ponudniki morajo predložiti spričevala o zadostnem premoženju in zmožnosti za sprejem te kupčije. Ta spričevala izdaja protokoliranim tvrdkam trgovska in obrtniška zbornica, drugim pa c. kr. okrajna glavarstva oziroma mestni magistrat. Podrobni pogoji in navodila so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na razpolago.

Kmetijstvo.

Kmetijska šola za Gorenjsko.

(Dalje).

Iz poročila gospoda ravnatelja Pirca bodi sledeče navedeno:

Gospod ravnatelj Pirc najprej utemeljuje potrebo posebne kmetijske šole na Gorenjskem. Misel, da se za Gorenjsko osnuje posebna kmetijska šola, rodilo je dejstvo, da se učenci z Gorenjskega na Grmu nepotrebno ukvarjajo z vinarstvom, in da se uče praktičnega kmetijstva pod razmerami, ki so bistveno različne od Gorenjskih. Osnovati se hoče torej posebna šola na Gorenjskem radi prakse, in ker se ta smatra za važno in potrebno, hoče se dati šoli kmetijo, ki bo praktično učilo za gojence. Kakor hitro pa se snuje šola iz razloga s praktične smeri, potem ne sme in ne more biti govora o zimski kmetijski šoli, ki ima po svoji vsebini zgolj teoretično smer. Gorenjska kmetijska šola mora učiti prakso prikladno Gorenjskim razmeram, zato mora biti ta šola celoletna in naj ima kmetijo na večjo, kakoršne so boljše Gorenjske kmetije.

Ravnatelj Pirc ocenjuje potem posestvo Govnik enako prej omenjenima gospodama in približno enako se izraža o posestvu v Poljčah, kjer bi bilo tudi težavno spraviti skupaj obširno mlekarstvo zadrugo, kar je pa neobhodno potrebno, če se hoče doseči, da bo ta šola v prvi vrsti gojila mlekarstvo in sirarstvo.

Gospodu ravnatelju Pircu dozdeva se posestvo Dolgobrdno z dvema gruntoma na Pokluki prav primerno, če se k obstoječim stavbam še kar je neobhodno potrebnega prigradi. Težišče šole bi moralo biti na Dolgembrodu, grunta na Pokluki bi se morala smatrati le kot kaka predplanina z Rovtami, ki bi dajala nekaj krme Dolgembrodu, drugače pa bi služila kot paša čez celo poletje mladi živini in po košnji rovt tudi kot paša kravam. Kot glavna kmetija bi ta dva grunta ne bila priporočati za šolo, ker so taki osamljeni rovtarski grunti na Gorenjskem nekaj redkega in tedaj njih obdelovanje ne

more služiti v vzgled; tudi je večina travnikov rovtarskega značaja. Vsekako bi treba bilo zgraditi nove hleve na Dolgembrodu, ker ona dva na Pokluki nista rabna za vzgledni hlev. Tudi je že iz praktičnega gospodarstva umestno, da se hlevi sezidajo spodaj, kajti ložje bo v letu enkrat seno doli spravljati, nego celo leto po dvakrat na dan mleko doli nositi, ker izključeno je, da bi se mogla napraviti na Pokluki sirarnica.

Konečno pa izraža gosp. ravnatelj Pirc svoje prepričanje, da bi investicije znašale do 20.000 gld. in če se vzame poleg še najemnino, ki bo plačevati, bo dežela imela na leto plačevati najmanj 1500 gld., to pa so obresti od 30.000 gld. glavnice in za ta denar se more kupiti, koder se hoče, najlepše arondirano zemljišče, srednje kmetijo, na kateri se zgradi šolsko poslopje, ki bo v svoji gospodarski obliki gotovo najbolje ustrezalo svojemu namenu in ne bo imela dežela vsako leto polno novih sitnostij, kakoršnih ne bo manjkalo pri vsakem v zakup vzetem objektu.

Pozneje je ponudil gosp. Vinko Jan svoje posestvo v Spodnjih Gorjah, ki ima hišo novo zgrajeno z 8 sobami ter hlev za 16 glav živine. Za to zahteva letne najemščine 1500 gld. Tudi na prodaj ponuja to svoje posestvo za 25.000 gld.

Tekom decembra ponudil je tudi gosp. Franc Pavlin, c. kr. nadinženir, svoje posestvo v Podbrezji, katero ima lepe prostore in gospodarska poslopja ter približno 20 hektarov njiv in travnikov, za kar zahteva letne najemščine 1800 gld.

Došla je tudi prošnja županstva občine Bohinjske Bistrice, ki prosi, da bi se nameravana šola napravila v Bohinjski Bistrici ter opozarja, da bi se za to svrhu moglo dobiti v najem posestvo c. kr. verskega zaklada, obstoječe iz gradu in gospodarskih poslopij in polja, katerega je skupno 31 hektarov; poleg ima to posestvo pravico do nerazdeljenega občinskega pašnika približno do 20 oralov in pravice na planini. Tej prošnji so pridedjali mapni načrt, ki kaže lego teh zemljišč.

(Konec prih.)

Poučni in zabavni del.

Čarovnik.

Historičen roman.

Ruski spisal grof E. A. Salias.

(Dalje.)

XVII.

Nekoč, ko sta bila z Lorencu sama, razodel jej je Kaliostro plamtečo svojo ljubezen, povedal jej svoje ime, t. j. imenoval se za grofa Aleksandra Kaliostra, rojenega Palermčana, in dodal, da poseduje velikansko premoženje.

Deklica, neizkušena, krotka kakor jagnje, nedolžna kakor otrok, mu je seveda takoj priznala, da ga tudi ona ljubi.

pisma na podlagi usanc-zvezka efektural. Usanc-zvezke se lahko vpogleda pri vojaških oskrbovalnih magacinih Ljubljana, Gradec, Trst, Maribor, Gorica in Pulj ali se jih tudi ravnostam kupi po 8 vinarjev polo. Natančnejše pogoje in ponudbene formulare so na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Dobavni razpis. C. kr. trgovsko ministrstvo nanašanja trgovski in obrtniški zbornici, da potrebuje družba peloponeških železnic za zgradbo železnične proge Pyrgos, Ky-parissia-Meligala 120 000 hrastovih pragov (Schwellen) Zapечатene ponudbe se sprejemajo do 13. septembra t. l. v pisarni: Compagnie de chemin de fer Piree-Athenes-Peloponnese, rue Themistocle 6, v Atenah. Natančnejši dobavni pogoji vpogledajo se lahko v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, katera pošlje na zahtevanje tudi prepis.

Dobavni razpis. C. kr. ministrstvo za deželno brambo namerava potrebščino raznovrstnih oblačilnih in opravnih predmetov potom splošne konkurence zagotoviti. Izmed predmetov, katere je dobaviti, se posebno opozarja na naslednje: klobuki, čapke, našitki, gumbi, zapone, pasovi za sablje, volnene in usnjene rokavice, usnjene listnice, ostroge, podkve za čevlje, žebli, kuhinjsko orodje, kljuke, kaveljni, vijaki, čutare, drogovi za šotore, sekire, krampi, lopate, klanfe, klešče, konjske podbradnice, stremena, konjski koci itd. Ponudbe morajo po predpisanem vzorcu najkasneje do 14. avgusta t. l. do 12. ure opoludne dospeti na ministrstvo za deželno brambo. Uzorci predmetov, katere je dobaviti, se proti plačilu dobe pri glavnem skladišču vojne oprave (Landwehr-Ausrüstungs Hauptdepôt) na Dunaju. Razglas obsegajoč natančnejše pogoje, zaznamek predmetov, katere je dobaviti, cenik in ponudbeni vzorec je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na ogled in ga leta na zahtevanje vpošlje.

Kmetijstvo.

Kmetijska šola za Gorenjsko.

(Konec.)

Ako se vpošteva cilj in namen nameravane kmetijske šole za Gorenjsko, ki ima v prvi vrsti gojiti živinorejo in iz nje izvirajoče mlekarstvo in sirarstvo ter planšarstvo, tako da bi se tej šoli najbolje in najprimernejše imelo dati ime mlekarškosirarske šole, bi to posestvo v Bohinju odgovarjalo razglasu ter bi bilo vpoštevati.

Prosilci povdarjajo, da se v Bohinjski dolini nahaja 12 dobro delujočih sirarskih zadrug. V Bohinjski Bistrici nahaja se že sedaj vzorno urejena sirarija.

Tudi kmetija bi bila ravno primerna, 31 hektarov, nekako vzor boljšega kranjskega kmečkega doma.

Prosilci navajajo še, da bi bil za poletni čas na Bohinjskih planinah dan povsem odgovarjajoč pogoj za poletne praktične kurze za izvežbanje sirarjev, ker so ondi velike planine, na katere pošiljajo združniki mlekarških zadrug svoje molzne krave. Konečno omenjajo, da bi se to erarju lastno posestvo dalo dobiti po jako nizki najemščini.

Deželni odbor z ozirom na to, da se ni našla kmetija, ki bi odgovarjala vsem pogojem ugodnim za ustanovitev kmetijske šole za Gorenjsko, se ni mogel obrniti na c. kr. kmetijsko ministrstvo, kakor mu je to velel

sklep visokega deželnega zbora, ker mora pred vsem znati, za katero posestvo, oziroma kraj se bo visoki deželni zbor odločil, ker le na podlagi danih razmer bo zamogel sestaviti proračun toliko za ustanovitev šole, kolikor za nje vsakoletno vzdrževanje.

Deželni odbor smatra pa umestno, da izraža v toliko svoje mnenje, da bodi nameravana šola zimska kmetijska šola in sicer po vzgledu one v Rothholzu na Tirolskem s šestmesečnim kurzom; za dobo planšarstva, torej poleti, pa naj se osnuje na kaki planini trimesečni praktični kurz za sirarstvo.

V zimskem tečaju naj se poučujejo kmečki mladenči o živinoreji, o poljedelstvu in oskrbovanju travnikov ter o pridelovanju krmskih rastlin sploh, o sadjarstvu in gozdarstvu ter o kmetijskem knjigovodstvu.

Za dobo planinske paše pa naj se na v to primerni planini osnuje vzgledna mlekarnica in sirarnica s potrebnimi lesenimi zgradbami za stanovanje učitelja sirarja in učencev, ki bodo obiskovali dotične praktične kurze. Razun tega glavnega kurza o planinarstvu in mlekarstvu bi učitelj-voditelj imel na zavodu spomladi pred planinsko dobo in jeseni po končani tej dobi še krajše kurze, na pr. spomladi o sadjereji, cepljenju, zasajanju sadnih dreves in njih oskrbovanju; jeseni pa o uporabi sadja. Istotako bi se prirejali začasni kurzi za gozdarstvo.

Da more deželni odbor brez odloga nadaljevati svoje pripravljavno delo, izvoli visoki deželni zbor takoj posvetovati se o tej zadevi, tako da bo mogoče še za čas zasedanja dobiti odlok kmetijskega ministrstva o podpori ustanovni in vsakoletni in konečno dognati vse sklepe, da se omogoči zavod otvoriti že na prihodnjo jesen.

Poučni in zabavni del.

Čarovnik.

Historičen roman.

Ruski spisal grof E. A. Salias.

(Dalje.)

V tej cerkvi ni bilo ničesar zanimivega, no ta cerkev je bila najbližja njihovu domu.

„Po kaj naj tjakaj pojdem? premišljevala je sama pri sebi Lorenca. „Kakšen zmisel je to? Sedaj ko ni nobene službe božje“.

Ali uporno, neodstopna želja, podati se takoj v to cerkev ni jo minila. Kakor da jo je z nova nekdo spodbujal in zahteval izpolniti to krmo. In preudarjaje sama pri sebi, spomnila se je Lorenca takoj ljubljencevega pogoja ter hipoma skočila k omari z obleko. Vrgla je bistro nase lahek plašč in jo urno krenila, kakor da se je bala, da jo kdo domačih zadrži, na ulico. Ozrla se je nehote na ono hišo, kjer je videla včeraj ono zoperno, črno bradato osebo. No vsa okna so bila zaprta in nikogar ni bilo videti.